

De [Move-coalitie](#) bestaat uit Caritas International, CIRÉ, Jesuit Refugee Service Belgium en Vluchtelingenwerk Vlaanderen en brengt door de Dienst Vreemdelingenzaken geaccrediteerde bezoekers samen in detentiecentra (voor volwassenen en gezinnen met minderjarige kinderen). Met haar politieke en bewustmakingsactiviteiten wil Move een einde maken aan de detentie van migranten en hun recht op vrijheid opnieuw bevestigen.

Elk kwartaal stelt Move een juridische nieuwsbrief samen voor iedereen die mensen in detentie op juridische basis bijstaat.

ACTUALITEIT

- **Voorontwerp van, wet “woonstbetredingen”?**

De regering heeft in juli een voorontwerp van wet goedgekeurd dat tot doel heeft politieambtenaren, eventueel vergezeld door een ambtenaar van DVZ, toe te laten elke woning binnen te treden waarin een persoon zonder verblijfsrecht verblijft (zelfs tijdelijk), en dit zonder toestemming van de bewoners, mits machtiging van een onderzoeksrechter en, indien nodig, met gebruik van dwang, tussen 5 en 21 uur.

Deze maatregelen worden genomen met het oog op het arresteren en vasthouden van personen die het voorwerp uitmaken van een bevel om het grondgebied te verlaten, met het oog op hun gedwongen verwijdering. De tekst voorziet eveneens dat, indien de persoon geen identiteitsdocument kan voorleggen, de woonplaats kan worden doorzocht door de politiediensten, die elk document dat kan bijdragen tot zijn of haar formele identificatie in beslag mogen nemen.

Vandaag wordt het voorontwerp, net als bij eerdere pogingen in 2017, 2018 en 2021, sterk bekritiseerd door de [Raad van State](#) (advies uitgebracht op 20 augustus 2025 maar nog niet gepubliceerd), door het maatschappelijk middenveld (zie onder meer de campagne van [CIRÉ](#), [CNCD](#) en de [LDH](#)) en door de instanties die om advies werden gevraagd, zoals [Myria](#), de [Gegevensbeschermingsautoriteit](#) en het [Controleorgaan op de Politiegegevens](#).

RECHTSPRAAK

A. Internationale rechtspraak

- [EHRM, K.P. tegen België, verzoek nr. 8643/24](#): verbintenis van België om een schriftelijke beslissing te geven waarin de bestemming van de terugdrijving wordt vermeld.

Verdrag van Chicago – terugdrijving van de Sri Lankaanse verzoekster naar Sierra Leone – beweringen van behandelingen in strijd met artikel 3 van het EVRM na de terugkeer – beweringen van schending van artikel 3 in combinatie met artikel 13, omdat zij niet op de hoogte was gesteld van het land waarnaar zij zou worden teruggestuurd vóór het verstrijken van de beroepstermijnen – minnelijke schikking:

“uit de verklaringen inzake de minnelijke schikking blijkt dat de regering zich ertoe heeft verbonden de personen die worden uitgezet, schriftelijk in kennis te stellen van de bestemming van de terugdrijving in een akte die de weg vrijmaakt voor een beroep.” (vrije vertaling)

Deze beslissing en de verklaringen van de Belgische regering kunnen als basis dienen voor het instellen van een beroep in uiterste spoedeisendheid tegen een “impliciete” beslissing tot terugdrijving; zie bijvoorbeeld [RVV 23 januari 2026, nr. 340 164](#) en [RVV, 27 januari 2026, nr. 357 398](#) (in dit geval heeft DVZ een nieuwe expliciete beslissing tot terugdrijving meegedeeld na de indiening van het verzoek tot opschorting in UDN, zodat de RVV zich nog niet heeft uitgesproken over de ontvankelijkheid van een dergelijk verzoek dat is ingediend tegen een impliciete beslissing tot terugdrijving).

- [EHRM, K.G en S.G. tegen Polen, 27 november 2025, nr. 62466/19](#): detentie van een vrouw en haar minderjarige kind gedurende 9 maanden – voortzetting van de detentie ondanks PTSS en depressie – verplichting om alternatieven voor detentie te overwegen wanneer het gaat om kwetsbare personen en minderjarige kinderen – schending van artikel 3 en 8 van het EVRM.
- [HvJ-EU, zaak Hamoudi tegen Frontex, C-136/24, 18 december 2025](#):

Syrische onderdaan door de Griekse autoriteiten met medewerking van Frontex teruggedreven naar zee – het Gerecht van de Europese Unie heeft het beroep tot schadevergoeding afgewezen zonder gevolg te geven aan de verzoeken van de verzoeker om Frontex te gelasten bepaalde documenten over te leggen – Frontex moet de eerbiediging van de grondrechten en het beginsel van non-refoulement waarborgen – onmogelijkheid voor de slachtoffers van terugdrijving om deze met overtuigend bewijs aan te tonen – noodzaak om de bewijslast aan te passen naar “begin van bewijs” – verplichting van de rechtbank om de zaak te onderzoeken

– schending van het recht op een doeltreffend rechtsmiddel – nietigverklaring van de beslissing en terugverwijzing naar het Gerecht.

- [HvJ-EU, zaak WS e.a. tegen Frontex, C-679/23, 18 december 2025:](#)

Gezamenlijke terugkeeroperatie – terugsturing naar Turkije van een Syrische familie die een asielaanvraag had ingediend in Griekenland – geen terugkeerbeslissing genomen door de Griekse autoriteiten – afwijzing van het beroep tot schadevergoeding bij het Gerecht van de EU – Frontex moet de grondrechten eerbiedigen en is verplicht na te gaan of er een terugkeerbesluit bestaat voor de personen op wie zijn terugkeeroperaties betrekking hebben – buitencontractuele aansprakelijkheid van Frontex – vernietiging van het bestreden arrest en terugverwijzing naar het Gerecht.

- [HvJ-EU, zaak Aroja \(C-150/24\), conclusies van advocaat-generaal L. Medina, 4 september 2025:](#)

De zaak betreft de rechtmatigheid van de detentie van een Marokkaanse onderdaan in Finland, die valt onder de terugkeerrichtlijn van 2008. Het Finse Hooggerechtshof heeft het HvJ-EU gevraagd om een uitleg van artikel 15 van de richtlijn, betreffende de berekening van de maximale detentieduur en de toepasselijke procedurele waarborgen.

In haar conclusie stelt advocaat-generaal Medina het volgende:

Eenzijds is zij van mening dat **om te bepalen of de in artikel 15, leden 5 en 6, van de richtlijn vastgestelde maximale detentietermijnen zijn bereikt, rekening moet worden gehouden met alle perioden waarin de betrokken onderdaan van een derde land eerder op grond van die bepaling in detentie is geplaatst met het oog op de tenuitvoerlegging van hetzelfde terugkeerbesluit.** Indien de terugkeerbeslissing van kracht blijft en de verwijderingsprocedure niet daadwerkelijk en definitief is stopgezet, rechtvaardigt een onderbreking van de bewaring niet dat de termijn van bewaring opnieuw begint te lopen. Dit geldt ook indien deze onderdaan van een derde land tussen periodes van bewaring in vrijheid is gesteld of het grondgebied tijdelijk heeft verlaten om zich naar een andere lidstaat te begeven.

Met betrekking tot het begrip “dezelfde terugkeerbeslissing” preciseert de advocaat-generaal: *“de berekening van de bewaringstermijnen kan niet worden ‘hervat’ tijdens de tenuitvoerlegging van een terugkeerbeslissing in het kader van de enkele verwijderingsprocedure wanneer het onderliggende doel en de procedurele context ongewijzigd blijven. Indien de terugkeerbeslissing van kracht blijft, rechtvaardigt een onderbreking van de bewaring – ongeacht de duur ervan – niet dat de berekening van de bewaringstermijn opnieuw wordt begonnen. Dit zou anders zijn indien de bewaring was gebaseerd op een nieuwe terugkeer- of verwijderingsbeslissing, die om geheel nieuwe redenen was genomen, los stond van de oorspronkelijke terugkeerbeslissing en aan rechterlijke toetsing was onderworpen. In een dergelijk geval zou de bewaring kunnen worden behandeld in het kader van een afzonderlijke verwijderingsprocedure. Anders moet de bewaring worden beschouwd als onderdeel van dezelfde verwijderingsprocedure en moet de reeds in bewaring doorgebrachte tijd*

in aanmerking worden genomen bij de berekening van de in artikel 15, leden 5 en 6, van Richtlijn 2008/115 vastgestelde maximumduur.” (vrije vertaling)

Met andere woorden, indien het nieuwe terugkeerbeslissing dat aanleiding geeft tot een nieuwe detentieperiode gebaseerd is op dezelfde feiten en dezelfde motivering als het vorige terugkeerbeslissing, moet worden aangenomen dat het om dezelfde verwijderingsprocedure gaat. Wordt vervolgd...

B. Belgische rechtspraak

DETENTIEDUUR

- [CdC Bruxelles, 13 januari 2026](#) : detentie in het kader van de vaststelling van de verantwoordelijke lidstaat op grond van de Dublin-verordening – termijn van drie weken om een verzoek om waarborgen in te dienen bij de Hongaarse autoriteiten – onredelijke termijn gezien de detentie van de verzoeker – illegale detentie.

LEGALITEIT VAN DE ARRESTATIE

- [Cass, 23 december 2025, P.25.1674.F/1](#) :

Legaliteit van een woonstbetreding - noodzaak van toestemming van **alle personen die gebruik maken van de ruimte**, tenzij dit onmogelijk is:

“En vertu des articles 2, alinéa 2, 3°, et 3 de la loi du 7 juin 1969, lorsqu’un service de police pénètre dans un lieu non ouvert au public, notamment en vue de procéder à la privation de liberté d’un étranger en séjour illégal dans le cadre de l’application de la loi sur les étrangers, le consentement préalable doit émaner de la personne ayant la jouissance effective de ce lieu et faire l’objet d’un écrit.

Lorsque des conjoints ont tous deux la jouissance effective du lieu, l’un des cohabitants ne peut valablement consentir seul à la visite domiciliaire que si l’autre se trouve dans l’impossibilité de le faire.”

- Arrestatie bij DVZ in het kader van een latere VIB- toepassing van de jurisprudentie Conka - vrijlating:
 - [CMA Bruxelles, 15 januari 2026, n°2026/386](#) :

“[E]n invitant l’appelant à se présenter à l’Office des Etrangers pour compléter son dossier et poursuivre sa procédure administrative, ce qui constitue une exigence légale prescrite sous peine de la voir être stoppée définitivement, et en le transférant à cette occasion en centre fermé, l’administration a donc abusé de son droit puisqu’il ne ressort pas du dossier

administratif que l'appelant savait ou devait raisonnablement savoir qu'il allait être transféré en centre fermé suite à sa convocation."

- [CMA Bruxelles, 26 januari 2026, n° 2026/612](#) :

"En invitant [X.] à se présenter à l'Office des Etrangers, pour compléter son dossier, et poursuivre sa procédure administrative, ce qui constitue une exigence légale prescrite sous peine de la voir être arrêtée définitivement, et en le privant à cette occasion de liberté, l'administration a manqué de loyauté, au sens de l'article 5 de la CEDH. L'Office des Etrangers a manifestement convoqué sciemment Monsieur [X.] dans le but de lui notifier une décision de maintien dans un lieu déterminé.

L'O.E. a, donc, abusé de son droit, puisqu'il ne ressort pas du dossier administratif que l'intimé savait ou devait savoir, raisonnablement, qu'il allait être transféré en centre fermé, suite de sa convocation [sic], et ce, d'autant plus que ladite annexe 26quinquies précise que l'intimé était déjà convoqué à se présente le 30 mars 2026."

Tegen beide bovengenoemde beslissingen is cassatieberoep aangetekend, waarvan de uitkomst op het moment van schrijven nog niet bekend is.

OPENBARE ORDE

- [RVV n° 334 777, 22 oktober 2025](#) : BGV met vasthouding – motivering op basis van een risico voor de openbare orde – de feiten van openbare orde die in de bestreden beslissing worden aangehaald, blijken niet uit de politierapporten of het administratieve dossier – gebrek aan materiële motivering – schorsing bij UDN.

TERUGVORDERING VAN DE KOSTEN VAN DE REPATRIËRING

- [Franstalige rechtbank van eerste aanleg van Brussel, 4e kamer, 30/10/2025, 24/4862/A:](#) :

Persoon die naar zijn land van herkomst is uitgezet, keert terug met een C-visum – maakt het voorwerp uit van een procedure tot terugvordering van de kosten van detentie en repatriëring – **wat de kosten van begeleiding betreft:** de opportuniteit van begeleiding is een bevoegdheid van de administratieve autoriteit; niet kennelijk onredelijk – terugvordering van de kosten van begeleiding gerechtvaardigd – **wat de kosten van detentie betreft:** de rechtmatigheid van de detentie is nooit door een rechtbank beoordeeld – risico op onderduiken en evenredigheid onvoldoende gemotiveerd in het detentiebeslissing – het besluit tot heropsluiting bevat geen motivering met betrekking tot de actualiteit van de risico op onderduiken, noch met betrekking tot de evenredigheid en de subsidiariteit – onrechtmatige detentie – terugvordering van verblijfskosten ongegrond.

Wat betreft de beslissing tot heropsluiting en het concept van risico van onderduiken :

“Le refus de se conformer à l'ordre de quitter le territoire en empêchant l'exécution de la mesure d'éloignement est un des critères objectifs retenus par la loi pour présumer de la réalité d'un risque de fuite.

Il n'en demeure pas moins que ce seul élément factuel ne dispensait pas l'Etat belge d'examiner l'ensemble des circonstances propres [...] et d'envisager prioritairement d'autres mesures suffisantes mais moins coercitives.

Or, force est de constater que la décision de réécrou ne contient aucune motivation relative à la nécessité de maintenir la décision, c'est-à-dire relative à l'actualité du risque de fuite, ni aux circonstances susceptibles de justifier la mesure au regard des conditions de proportionnalité et de subsidiarité.

En effet, le seul fait d'indiquer le refus de Monsieur [...] d'obtempérer à son rapatriement ne permet pas au destinataire de cette décision de comprendre en quoi un risque de fuite réel et actuel exigeait le maintien de sa détention.

A défaut d'être motivée au regard de ces exigences quant à l'actualité concrète du risque et au respect du principe de subsidiarité, la décision de réécrou n'a pas été prise conformément à la loi.”

PROCEDURE

- [Cass., 28 januari 2026, P.26.0090.F](#) : **voorwerp van het beroep** - het bestreden arrest kan, op basis van het beroep van de eiser alleen, de bestreden beschikking inzake de ontvankelijkheid van het verzoek niet herzien - vernietiging van het arrest van de KI waarin het verzoek niet-ontvankelijk wordt verklaard.
- [RVV, 28 januari 2026, n°340 227](#) : **verzoek ingediend na termijn van 5 dagen** – bewijs van de moeilijkheid om binnen de gestelde termijn een advocaat te vinden – overmacht – toepassing van de termijn van 10 dagen – verzoek ontvankelijk.

ONMOGELIJKE TERUGKEER

- [Cass., 3 december 2025, P.25.1437.F](#) : buitenlander die in een strafzaak wordt vervolgd, door de onderzoeksrechter in vrijheid gesteld op voorwaarde dat hij het grondgebied niet verlaat – vervolgens door DVZ opgelegde administratieve detentiemaatregel - vrijgelaten door de raadkamer en vervolgens door de KI op grond van het feit dat hij niet kan worden uitgezet gezien de lopende strafprocedure en de door de onderzoeksrechter opgelegde voorwaarden - beroep van DVZ - de wettigheidstoetsing houdt niet in dat de verenigbaarheid van de detentiemaatregel met artikel 6 van het EVRM wordt gecontroleerd – cassatie.

ANDERE

- CdC Bruxelles, [11 juni 2025](#) et [9 december 2025](#) : geen bijstand van een tolk – gedetineerde ondervraagd in het Engels terwijl zij deze taal niet beheerst – onvolledig

formulier – schending van artikel 5, lid 2, EVRM met betrekking tot de verplichting om informatie te verstrekken over de redenen voor de detentie – vrijlating.

- [RVV, 17 december 2025, n° 337 990](#) :

Verlenging van de overdrachtstermijn Dublin - risico op onderduiken op basis van de afwezigheid van de verzoeker bij de afspraak met de dienst BGV met het oog op zijn opsluiting - beslissing tot overdracht met aanhouding - verzoek om voorlopige maatregelen met betrekking tot het verzoek tot opschorting van de beslissing van verlenging, en vordering tot schorsing bij UDN van de beslissing van overdracht:

- 1) **De oproeping door de BGV-dienst** met het oog op plaatsing in een gesloten centrum, na afloop van het ICAM-traject, kan niet worden beschouwd als een afspraak om de verzoeker te begeleiden in het kader van het aanklappend begeleidingstraject bedoeld in artikel 74/25 van de wet. Het niet verschijnen op deze oproeping kan op zich dan ook niet rechtvaardigen dat de persoon wordt geacht te zijn ondergedoken op grond van artikel 51/5, §6, lid 3, 3°. (pt 5.3.11. van het arrest)
- 2) **Toepassing van het arrest Jawo** : belang van het intentioneel element in het vermoeden van onderduiking (5.3.9.); de verzoeker behoudt de mogelijkheid om aan te tonen dat hij niet de intentie had zich aan de autoriteiten te onttrekken, zelfs als hij zich in een van de situaties van vermoeden van onderduiken bevindt als bedoeld in artikel 54/1, §6, lid 3 van de wet. (5.3.12) Het enkele feit dat iemand niet instemt met vrijwillige terugkeer naar het verantwoordelijke Dublin-land, volstaat niet om te concluderen dat hij ondergedoken is. (5.3.13)

--> Opschorting van het beslissing tot verlenging en bijgevolg van het besluit tot overdracht

PUBLICATIES

- Move coalition, [Monitoringsrapport van administratieve detentiecentra - jaar 2024](#), januari 2026.
- NPM, [Nota over de verwijdering van buitenlandse gedetineerden als oplossing voor de overbevolking van de gevangenissen](#), 13 oktober 2025.
- C. Magritte, CEDIE, [C.J.U.E., 4 septembre 2025, Adrar, C-313/25, EU:C:2025:647, Pas de détention aux fins d'éloignement pour une personne inéloignable](#), 15 december 2025 : commentaar op het arrest Adrar van het Hof van Justitie van de Europese Unie dat we in de Move-nieuwsbrief van september 2025 vermeldden.
- Myria, [Migratie in cijfers en in rechten. Terugkeer, detentie en verwijdering](#) 2025.

Aarzel niet om contact met ons op te nemen om u in contact te brengen met de bezoekerster van het detentiecentrum waar uw cliënt wordt vastgehouden.

Aarzel niet om ons interessante jurisprudentie door te sturen.

Eerdere nieuwsbrieven over detentie zijn [hier](#) te vinden.

Contact : Lucie DUFAYS (0456/86 17 70 ; l.dufays@movecoalition.be).